



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri İlimiz Derecik İlçesi'ne bağlı Samanlı (Mavan) Köyü'nün Aydınlık (Bazgira) Mezrası, yaklaşık 15 haneden oluşan dağlık bir kırsal yerleşimdir. Mezra yurttaşları uzun süredir temel kamu hizmetlerine erişememekte; özellikle yol, içme suyu, altyapı, sağlık ve eğitim olanaklarına ulaşım gibi en temel gereksinimler bakımından ciddi mağduriyet yaşamaktadır.

Mezraya ulaşımı sağlayan yaklaşık 4 kilometrelik yolun büyük bölümü hâlâ toprak (kil) zemindedir. Mevsimsel yağışlarda çamura dönüşen yol, ulaşımı ciddi biçimde kısıtlamakta, çoğu zaman tamamen kesintiye uğratmaktadır. Kış aylarında kar nedeniyle mezra ile köy merkezi arasındaki ulaşım günlerce aksamakta, yurttaşlar kamu hizmetlerine erişememektedir.

Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nda içme suyu hattı bulunmamakta, yurttaşlar kendi açtıkları kuyularla su temin etmektedir. Ancak açılan kuyuların önemli kısmı kuruma riski taşımakta; haneler düzenli, sağlıklı ve sürdürülebilir suya erişim sağlayamamaktadır. İçme suyunun kesintisiz ve güvenli erişimi Anayasa, ulusal mevzuat ve uluslararası insan hakları normları gereği sosyal devletin temel yükümlülüğüdür.

Türkiye'de köy ve mezra altyapılarının güçlendirilmesi için yürütülen KÖYDES Projesi, kırsal alanlara içme suyu, yol, kanalizasyon ve temel altyapı hizmetleri götürmeyi hedeflemektedir. Proje için her yıl önemli bütçeler ayrılmasına rağmen, Hakkari'nin birçok mezrasında olduğu gibi Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nda da yol ve su altyapısına ilişkin somut bir ilerleme sağlanamamıştır. Merkezi hükümet ile yerel idareler arasındaki koordinasyon eksikliği, bürokratik gecikmeler, kaynak dağılımındaki adaletsizlikler ve kırsal alanlara eşit hizmet sunulamaması bu durumu daha da derinleştirmektedir.

Hakkari'nin coğrafi koşulları ve mezra sayısının çok olması, planlama ve yatırım süreçlerinde özel bir yaklaşım gerektirmektedir. Buna karşın, mezraların önemli bir kısmı hâlâ temel altyapı yoksunluğu ile karşı karşıyadır. Bu gerçeklik, bölgesel eşitsizliği derinleştirmekte, yurttaşların devletten aldığı hizmette adalet ilkesinin zedelenmesine yol açmaktadır. Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nın yaşadığı sorunlar münferit değildir; Hakkari'nin birçok köy ve mezrasında benzer tablo vardır. Bu durum hem kamu kaynaklarının kullanımına hem de kırsal kalkınma politikalarının etkinliğine dair kapsamlı bir denetimi gerekli kılmaktadır. Bu nedenle, mezrada yaşayan yurttaşların temel hizmetlere erişimini sağlamak, kamu yönetimi açısından gecikmiş bir yükümlülüğün yerine getirilmesine katkı sunacak; ayrıca bölgede yaşayan yurttaşların yaşam kalitesini yükseltecektir.

Bu bağlamda;

1. İl Özel İdaresi tarafından Samanlı (Mavan) Köyü ve Aydınlık (Bazgira) Mezrası'nın yol, içme suyu, kanalizasyon ve diğer altyapı ihtiyaçlarına ilişkin bugüne kadar hangi çalışmalar yürütülmüştür? Bu çalışmalar hangi tarihlerde gerçekleştirilmiş, hangi aşamada sonuçsuz kalmış ve gerekçeleri ilgili idare tarafından nasıl açıklanmıştır?
2. Mezranın altyapı eksiklikleri konusunda köy muhtarlığı, mezra temsilcileri veya yurttaşlar tarafından İl Özel İdaresi, kaymakamlık veya valilik makamlarına iletilen başvuruların sayısı, içerikleri, işlem yapılan veya yapılmayan durumlara ilişkin idari yanıtlar nelerdir?
3. Köy ve mezralar için yapılan altyapı planlamalarında kullanılan önceliklendirme kriterleri nelerdir? Bu kriterler ışığında Aydınlık (Bazgira) Mezrası hangi sırada yer almakta, mevcut durumunun düşük öncelikli değerlendirilmesinin idari gerekçesi nedir?
4. Hakkâri ili genelinde, yol, içme suyu, kanalizasyon, elektrik veya iletişim altyapısında kritik eksikliklerle yaşayan kaç köy ve mezra bulunmaktadır? Bu yerleşimlerin resmi planlama belgelerinde yer alan çözüm takvimleri nelerdir? Bu takvimler uygulanmakta mıdır?
5. Aydınlık Mezrası'nın yaşadığı temel hizmet eksikliklerine ilişkin olarak Bakanlığınıza veya valilik makamına iletilmiş şikâyet, dilekçe, e-Devlet başvurusu ya da CİMER müracaatı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa sayıları, tarihleri ve hangi işlemler yapıldığına ilişkin bilgiler nelerdir?
6. İl Özel İdaresi'nin kırsal altyapı yatırımlarında "kaynak yetersizliği" gerekçesiyle gecikme yaşandığı belirtiliyorsa, bu durumun giderilmesi için Bakanlığınızın Hakkâri İl Özel İdaresi'ne yönelik bütçe, personel, makine-ekipman veya yatırım desteği sağlama yönünde bir planı bulunmakta mıdır?
7. Derecik gibi sınır ilçelerinde, güvenlik gerekçeleri, arazi yapısı veya geçmiş yıllardaki idari kısıtlamalar nedeniyle altyapı hizmetlerinin geciktiği yönündeki iddialara karşı Bakanlığınızın resmî değerlendirmesi nedir? Bu gerekçeler Aydınlık Mezrası için de geçerli midir?
8. Aydınlık Mezrası ve benzeri yerleşimlerin temel kamu hizmetlerinden yararlanamaması, Anayasa'da düzenlenen eşitlik ilkesi ve kamu hizmetlerine erişim hakkı açısından bir ihlal teşkil etmekte midir? Bu ihlalin giderilmesi için Bakanlığınız hangi somut adımları planlamaktadır?